

הַמַּעֲיָן

בתוכן:

- 3 מ'לוך על כל העולם כולו בכבודך! / **דבר העורך** /
פיוט "תוספת" לליל שמחת תורה מכתב יד מאת רבי אברהם בר שמואל משפירא /
- 4 **אברהם פרנקל** /
רבי מנשה יהושע פדוואה ותשובתו כנגד רבי ישראל קמחי בעניין חזקת הפרנסים
- 11 להיות שליחי ציבור בימים נוראים / **פרופ' יעקב ש' שפיגל** /
- 29 שתי הערות מכתב ידו בעניין יישוב ארץ ישראל / **רבי יששכר שלמה טייכטל הי"ד** /
- 31 שיורי מנחה - הערות על ספר מנחת חינוך / **הרב ראובן מרגליות זצ"ל** /
- 49 מיסודות התשובה / **הרב ישראל דוד ניוונר זצ"ל** /
ה'זיאה' - מנהג הביקור בקברות הצדיקים במשנת הגאונים ובית הרמב"ם /
- 57 **הרב דוד יוסף** /
- 73 "ריבונו של עולם, הודע שיש לך אהובים בעולמך!" / **מרדכי קטן** /

הלכה ואקטואליה

- 79 קביעת מות אדם ללא גופה במלחמת "חרבות ברזל" / **סא"ל (מיל.) הרב נריה מ' גוטל** /
- 95 שאלות וספיקות בטבילה במעיינות / **הרב אברהם יעקב גולדמינץ** /

זיכרון להולכים

- נאמן עד תום לתורה ולעם ולארץ: על מורנו הרב נפתלי בר אילן זצ"ל /
- 104 **הרב יהושע וייסינגר** /

תגובות והערות

- בעניין פיסוק התיבה 'סלה' בסידור / **הרב דוד צבי הילמן זצ"ל**; עוד על גיור קטנים
מבתים חילוניים / **הרב אורי בצלאל פישר**, **הרב אברהם דניאל דגן**. תגובה: **הרב**
ארי שבת; בעניין האפליקציה לייעול עבודת בית המקדש / **הרב דוד בריזל**;
השלמות ותיקונים למאמרי "ביקורת על רשימת הספרים ומחבריהם" שברמב"ם
מהדורת פרנקל" / **הרב ח' אליעזר אשכנזי** /
- 109

על ספרים וסופריהם

- האנציקלופדיה התלמודית - קורותיה, שיטותיה ועורכיה, עבר, הווה ועתיד /
- 124 **הרב פרופ' אברהם שטינברג** /
- 139 **הרב יואל קטן** /

מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

בס"ד גיליון 251 • תשרי תשפ"ה [סה, א]

מכון שלמה אומן
מכון מחקר תורני

המשתתפים בגיליון זה:

הרב ח' אליעזר אשכנזי. מונטריאול, קנדה. chaim4262@gmail.com
Rav C. E. Ashkenazi, 6310 Ave Mountain sights, Montreal QC, H3w2z3, Canada
הרב דוד בריזל, רבי יהודה הנשיא 41, מודיעין עילית 7183204. 9298027@gmail.com
הרב פרופ' נריה משה גוטל, רבי חיים ויטל 18, ירושלים 9547018. n0526071671@gmail.com
הרב אברהם יעקב גולדמינץ, בית וגן 17, ירושלים 9646327. aviygold@gmail.com
הרב אילן גרינוולד, רבי יהודה הנשיא 9, מודיעין עילית 7183705. 9743579@gmail.com
הרב אברהם דניאל דגן, ארה"ב. ohelyyd@gmail.com
Rav Dagan, 650 Ellsworth, New Haven CT 06511, USA
הרב יהושע וייסינגר, ניסבויים 11, ירושלים 9542717. yweisinger@gmail.com
הרב דוד יוסף, חיים חביב 3 ג, ירושלים 9678801. w241939@gmail.com
הרב אורי בצלאל פישר, ישיבת כרם ביבנה 7785500. ori.bezalel@gmail.com
אברהם פרנקל, ספיר 14, נוף אילון א 9790202. avrahamf@gmail.com
הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, שעלבים 9978400. wso@shaalvim.co.il
מרדכי קטן, נריה 7190700. hayehudy@gmail.com
הרב ד"ר ארי יצחק שבט, כוכב השחר 9064100. arishvat@gmail.com
הרב פרופ' אברהם שטינברג, שלום עליכם 6, ירושלים 9214806. steinberg@yadharavherzog.org
פרופ' יעקב שמואל שפיגל, הרב נריה 5, פתח תקוה 4975205. Yaakov.Spiegel@biu.ac.il

* * *

'המעין' - כתב עת היוצא לאור ע"י מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

מיסודו של 'מוסד יצחק ברויאר' שע"י פועלי אגודת ישראל

מייסד (תשי"ג) ועורך: פרופ' מרדכי ב"ר יצחק ברויאר
עורך אחראי (תשכ"ד-תשס"ב): ר' יונה עמנואל
תנצב"ה

המערכת: הרב שמעון שלמה גולדשמידט, אלון שבות | הרב מיכאל ימר, שעלבים
הרב בעז מרדכי, נריה | פרופ' זהר עמר, נוה צוף | יהודה פרוידגר, ירושלים

העורך: הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, ישיבת שעלבים 9978400

טל': 08-9276664; פקס: 1538-9276664; דואר אלקטרוני: wso@shaalvim.co.il
למינויים, וכן למינויים אלקטרוניים ללא תשלום, נא לפנות למכון שלמה אומן

© כל הזכויות שמורות

'מלוך על כל העולם כולו בכבודך!'

אף אחד לא האמין אחרי המכה האנושה שהוכינו בשמחת תורה האחרון, לא תקפ"א, שעם ישראל יהיה מצוי בעיצומה של מלחמה גם כעבור שנה. אף אחד לא האמין ששילוב כל-כך מדהים של המון תקלות מדיניות ומודיעיניות וצבאיות עלול להתחולל (חמישים שנה בדיוק אחרי המחדל של מלחמת יום הכיפורים תשל"ד!) ולהביא עלינו אסון לאומי ואנושי כה גדול, שעדיין סופו לא נראה באופק. התפילה שאנו מתפללים כל שבת וחג 'שלח אורך ואמיתך לראשיה שריה ויועציה' לא נענתה אז, והלוואי שהיא תיענה בימים אלו. ועכשיו שאנו מתקרבים שוב לימים הנוראים, ימי התפילה והבקשה והקירבה לריבוננו של עולם, אין לנו אלא להזכיר לעצמנו ולאחרים שיש מנהיג לבירה, יש מי שמחשב חשבוננו של עולם, יש מי שגם יודע להוציא מתוק מעז ולהקים מעפר דל ולהפוך את עקרת הבית לאם הבנים שמחה, ואליו אנו מתכוונים בתפילותינו בימים אלו. אנחנו רוצים בטובתו של העולם כולו, ויודעים שהניצחון שלנו בעז"ה על שכנינו הרעים ימח ש"ו ישפיע טובה וברכה לכל העולם כולו, גם לחלקים הגדולים ממנו שמתנכרים לנו, אוהבים את שונאיהם ושונאים את אוהביהם. 'מלוך על כל העולם כולו בכבודך!'

הציבור האמוני התגלה שוב, בגדול, כְּזֶה שנושא על עצמו את עיקר העול הביטחוני ואת עיקר החוסן הלאומי, ואשרינו שהגענו לכך. הלוואי שנדע להמשיך בכל עוז בדרך המלך הזו, דרך התורה והאמונה ובניין הארץ והעם, תוך שיתוף פעולה הדוק בין כל חלקי היהדות התורנית, שהוא סוד הצלחתנו בעז"ה.

כתב רבי שלמה הכהן בעל ה'תפארת שלמה' מראדומסק בדבריו על פרשת ניצבים: 'כל איש ישראל מחויב למסור נפשו וכל חיותו לעבודת ה' יתברך ועל קידוש שמו יתברך, ובפרט בר"ה בתפילתנו ותמלוך אתה ה' מהרה לבדך וכו', שאי אפשר לעמוד בתפילה הזאת בלי מסירות נפש. ובתפילה זאת צריך לקבל עליו מסירות נפש בלב שלם, שיתגדל ויתקדש שמו ית' בעולם במהרה'. יהי רצון שנדע להמשיך ולשלב בין מסירות נפש לעבודתו יתברך למסירות הנפש על קידוש שמו יתברך, שילוב שזכינו לראותו 'בגדול' בשנה האחרונה אצל בנינו ואחינו.

תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה!

בשורות טובות לכלל ולפרט, לשנה טובה ניכתב ונחתם כולנו לחיים טובים ולשלום.

הק' יואל קטן ומערכת 'המעין'